

KOMMISSIONENS FORORDNING (EF) Nr. 2658/2000
af 29. november 2000
om anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af specialiseringsaftaler
(EØS-relevant tekst)

KOMMISSIONEN FOR DE EUROPÆISKE FÆLLESSKABER HAR —

under henvisning til traktaten om oprettelse af Det Europæiske Fællesskab,

under henvisning til Rådets forordning (EØF) nr. 2821/71 af 20. december 1971 om anvendelse af bestemmelserne i traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis⁽¹⁾, senest ændret ved akten vedrørende Østrigs, Finlands og Sveriges tiltrædelse, særlig artikel 1, stk. 1, litra c),

efter offentliggørelse af udkast til denne forordning⁽²⁾,

efter høring af Det Rådgivende Udvalg for Kartel- og Monopolspørgsmål, og

ud fra følgende betragtninger:

- (1) Ifølge forordning (EØF) nr. 2821/71 kan Kommissionen ved forordning anvende traktatens artikel 81, stk. 3 (tidligere artikel 85, stk. 3), på visse af de kategorier af aftaler, vedtagelser og samordnet praksis vedrørende specialisering, der falder ind under artikel 81, stk. 1, herunder på aftaler, der er nødvendige til specialiserings gennemførelse.
- (2) Med hjemmel i forordning (EØF) nr. 2821/71 har Kommissionen bl.a. vedtaget forordning (EØF) nr. 417/85 af 19. december 1984 om anvendelse af traktatens artikel 85, stk. 3, på kategorier af specialiseringsaftaler⁽³⁾, senest ændret ved forordning (EF) nr. 2236/97⁽⁴⁾. Forordning (EØF) nr. 417/85 udløber den 31. december 2000.
- (3) En ny forordning må både sikre en effektiv beskyttelse af konkurrencen og give virksomhederne tilstrækkelig retssikkerhed. Ved virkeliggørelsen af disse mål bør der tages hensyn til behovet for at forenkle den administrative kontrol og lovgivningsrammerne i videst muligt omfang. For specialiseringsaftaler mellem parter, der ikke når op over en vis, nærmere fastsat markedsstyrke, kan det med hensyn til anvendelse af artikel 81, stk. 3, generelt antages, at deres positive virkninger vil opveje enhver negativ indvirkning på konkurrencen.
- (4) I henhold til forordning (EØF) nr. 2821/71 skal den af Kommissionen vedtagne fritagelsesforordning fastlægge, hvilke typer aftaler, vedtagelser og samordnet praksis

den finder anvendelse på, angive, hvilke begrænsninger eller bestemmelser der må eller ikke må optræde i disse aftaler eller vedtagelser eller denne samordnede praksis, og fastsætte, hvilke klausuler disse aftaler eller vedtagelser eller denne samordnede praksis skal indeholde, eller hvilke øvrige betingelser de skal opfylde.

- (5) Det er hensigtsmæssigt at opgive den hidtidige fremgangsmåde med at opregne, hvilke aftalebemmelser der er omfattet af fritagelsen, og i stedet lægge større vægt på at fastlægge, hvilke kategorier af aftaler der er fritaget, når en nærmere fastsat grænse for markedsstyrke ikke er overskredet, og hvilke begrænsninger eller bestemmelser sådanne aftaler ikke må indeholde. Dette stemmer overens med en økonomisk baseret fremgangsmåde med vurdering af aftalernes virkninger på det relevante marked.
- (6) Ved anvendelsen af artikel 81, stk. 3, ved forordning er det ikke nødvendigt at fastslå, hvilke aftaler der kan falde ind under artikel 81, stk. 1. Ved en individuel bedømmelse af aftaler i henhold til artikel 81, stk. 1, skal der tages hensyn til mange faktorer, navnlig markedsstrukturen på det relevante marked.
- (7) Gruppefritagelsen bør begrænses til de aftaler, som med tilstrækkelig sikkerhed kan antages at opfylde betingelserne i artikel 81, stk. 3.
- (8) Aftaler om specialisering inden for produktionen bidrager normalt til at forbedre produktionen eller fordelingen af varerne, da virksomhederne derved kan koncentrere sig om fremstillingen af visse varer og således arbejde mere rationelt og udbyde varerne til lavere priser. Specialiseringsaftaler inden for tjenesteydelser kan også antages generelt at føre til tilsvarende forbedringer. Når der forefindes en effektiv konkurrence, må det forventes, at forbrugerne får en rimelig andel af de dermed forbundne fordele.
- (9) Sådanne fordele kan i samme grad opnås ved aftaler, hvor en af parterne giver afkald på at fremstille bestemte produkter eller udbyde bestemte tjenester til fordel for en anden part (»ensidig specialisering«), aftaler, hvor hver part giver afkald på at fremstille bestemte produkter eller udbyde bestemte tjenester til fordel for en anden part (»gensidig specialisering«), og aftaler, hvor parterne enes om at fremstille bestemte produkter eller udbyde bestemte tjenester i fællesskab (»fælles produktion«).

⁽¹⁾ EFT L 285 af 29.12.1971, s. 46.

⁽²⁾ EFT C 118 af 27.4.2000, s. 3.

⁽³⁾ EFT L 53 af 22.2.1985, s. 1.

⁽⁴⁾ EFT L 306 af 11.11.1997, s. 12.

- (10) Da ensidige specialiseringsaftaler mellem ikke-konkurrerende virksomheder kan falde ind under gruppefritagelsen efter Kommissionens forordning (EF) nr. 2790/1999 af 22. december 1999 om anvendelse af traktatens artikel 81, stk. 3, på kategorier af vertikale aftaler og samordnet praksis ⁽¹⁾, bør denne forordnings anvendelse på aftaler om ensidig specialisering kun gælde for aftaler mellem indbyrdes konkurrerende virksomheder.
- (11) Denne forordning bør også gælde for alle andre aftaler indgået mellem virksomheder angående de nærmere betingelser for deres specialisering i fremstilling af varer og/eller ydelse af tjenester. Gruppefritagelsen bør også gælde bestemmelser i specialiseringsaftaler, der ikke udgør det primære formål med disse aftaler, men er direkte knyttet til og nødvendige for deres gennemførelse, og for visse tilknyttede indkøbs- og markedsføringsaftaler.
- (12) For at sikre, at fordelene ved specialiseringen kan opnås, uden at en af parterne forsvinder fra et senere led end produktionsleddet, bør det fastsættes, at ensidige og gensidige specialiseringsaftaler kun er omfattet af denne forordning, når de indeholder købs- og leveringsforpligtelser. Disse forpligtelser kan, men skal ikke, være eksklusive.
- (13) Når de deltagende virksomheders markedsandel på det relevante marked ikke overstiger 20 %, kan specialiseringsaftaler som defineret i denne forordning antages at føre til økonomiske fordele i form af skala- eller stor-driftsfordele eller bedre produktionsteknologi, samtidig med at de sikrer forbrugerne en rimelig andel i de dermed forbundne fordele.
- (14) Denne forordning bør ikke fritage aftaler, der indeholder begrænsninger, som ikke er nødvendige for at opnå ovennævnte positive virkninger. Visse alvorlige konkurrencebegrænsninger i forbindelse med fastsættelse af priser over for tredjemand, begrænsning af produktion eller salg og opdeling af markeder eller kunder, er principielt udelukket fra at kunne falde ind under gruppefritagelsen ifølge denne forordning uanset størrelsen af de deltagende virksomheders markedsandel.
- (15) Markedsandelstærsklen, undtagelsen fra fritagelsen af visse aftaler og de betingelser, der fastsættes i denne forordning, sikrer normalt, at aftaler, som er omfattet af gruppefritagelsen, ikke giver de deltagende virksomheder mulighed for at udelukke konkurrencen for en væsentlig del af de pågældende varer eller tjenester.
- (16) I konkrete tilfælde, hvor aftaler, der falder ind under denne forordning, alligevel har virkninger, der er uforenelige med traktatens artikel 81, stk. 3, bør Kommissionen kunne tilbagekalde gruppefritagelsen.

- (17) Med henblik på at lette indgåelsen af langfristede specialiseringsaftaler, som vil kunne have strukturelle konsekvenser for de pågældende virksomheder, bør denne forordnings gyldighedsperiode fastsættes til ti år.
- (18) Denne forordning berører ikke anvendelsen af traktatens artikel 82.
- (19) I overensstemmelse med princippet om fællesskabsrettens forrang bør ingen foranstaltning truffet på grundlag af nationale konkurrenceregler være til skade for den ensartede anvendelse af Fællesskabets konkurrenceregler inden for hele fællesmarkedet eller for den fulde virkning af enhver foranstaltning truffet til gennemførelse heraf, herunder nærværende forordning —

UDSTEDT FØLGENDE FORORDNING:

Artikel 1

Fritagelse

1. I henhold til artikel 81, stk. 3, og på de i denne forordning fastsatte betingelser erklæres traktatens artikel 81, stk. 1, herved uanvendelig på følgende aftaler mellem to eller flere virksomheder (herefter benævnt »parterne«) om de vilkår, hvorpå disse virksomheder specialiserer sig i fremstilling af produkter (herefter benævnt »specialiseringsaftaler«):

- ensidige specialiseringsaftaler, hvorved en part indvilliger i at ophøre med at producere bestemte produkter eller afstå fra at producere disse produkter, men køber dem hos en konkurrerende virksomhed, medens den konkurrerende virksomhed indvilliger i at producere og levere disse produkter, eller
- gensidige specialiseringsaftaler, hvorved to eller flere parter på gensidigt grundlag enes om at ophøre med eller afstå fra at fremstille bestemte, men forskellige, produkter og i stedet køber disse produkter hos de andre parter, der indvilliger i at levere dem, eller
- fælles produktionsaftaler, hvorved to eller flere parter aftaler at producere bestemte produkter i fællesskab.

Denne fritagelse finder anvendelse, for så vidt som disse specialiseringsaftaler indeholder konkurrencebegrænsninger, der falder ind under traktatens artikel 81, stk. 1.

2. Fritagelsen efter stk. 1 finder også anvendelse på bestemmelser i specialiseringsaftaler, der ikke udgør hovedformålet med disse aftaler, men er direkte knyttet til og nødvendige for deres gennemførelse, bl.a. bestemmelser om overdragelse eller brug af intellektuelle ejendomsrettigheder.

⁽¹⁾ EFT L 336 af 29.12.1999, s. 21.

Første afsnit gælder dog ikke for bestemmelser, der har samme formål som de konkurrencebegrænsninger, der er opregnet i artikel 5, stk. 1.

Artikel 2

Definitioner

I denne forordning forstås ved:

- 1) »aftale«: en aftale, en vedtagelse inden for en sammenslutning af virksomheder eller en samordnet praksis
- 2) »deltagende virksomheder«: virksomheder, der er parter i aftalen, og deres respektive forbundne virksomheder
- 3) »forbundne virksomheder«:
  - a) virksomheder, hvori en af aftaleparterne direkte eller indirekte
    - i) kan udøve mere end halvdelen af stemmerettighederne, eller
    - ii) kan udpege mere end halvdelen af medlemmerne af bestyrelsen, direktionen eller andre organer, som repræsenterer virksomheden i retlig henseende, eller
    - iii) har ret til at lede virksomhedens forretninger
  - b) virksomheder, der direkte eller indirekte har de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser over en af aftaleparterne
  - c) virksomheder, hvori en af de i litra b) omhandlede virksomheder direkte eller indirekte har de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser
  - d) virksomheder, hvori en aftalepart sammen med en eller flere virksomheder, der er omhandlet i litra a), b) eller c), eller hvori to eller flere af disse virksomheder i fællesskab har de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser
  - e) virksomheder, hvori de i litra a) nævnte rettigheder eller beføjelser i fællesskab indehaves af:
    - i) aftaleparter eller deres respektive forbundne virksomheder, som omhandlet i litra a)-d), eller
    - ii) en eller flere aftaleparter eller en eller flere af deres forbundne virksomheder som omhandlet i litra a)-d), og en eller flere tredjemænd
- 4) »produkt«: en vare og/eller tjeneste, herunder såvel mellem-liggende produkter og/eller tjenester som færdige produkter og/eller tjenester, men ikke distributions- og udlejningstjenester
- 5) »fremstilling«: fremstilling af varer eller udbud af tjenester, herunder fremstilling i underleverance
- 6) »relevant marked«: det eller de relevante produktmarkeder og geografiske marked(er) for de produkter, der er genstanden for specialiseringsaftalen
- 7) »konkurrerende virksomhed«: en virksomhed, der er aktiv på det relevante marked (aktuel konkurrent), eller en virksomhed, der realistisk kan antages at ville foretage de yderligere investeringer eller afholde de yderligere omstillingsom-

kostninger, der er nødvendige for at komme ind på det relevante marked som reaktion på en mindre, men permanent stigning i de relative priser (potentiel konkurrent)

- 8) »eksklusiv leveringsforpligtelse«: en forpligtelse til ikke at levere det produkt, specialiseringsaftalen omhandler, til en anden konkurrerende virksomhed end en aftalepart
- 9) »eksklusiv købsforpligtelse«: en forpligtelse til kun at købe det produkt, specialiseringsaftalen omhandler, hos den part, som ifølge aftalen skal levere det.

Artikel 3

Købs- og markedsføringsaftaler

Fritagelsen efter artikel 1 finder også anvendelse, når

- a) parterne påtager sig en eksklusiv købs- og/eller en eksklusiv leveringsforpligtelse i forbindelse med en ensidig eller gensidig specialiseringsaftale eller en fælles produktionsaftale
- b) parterne ikke sælger de produkter, der er genstanden for specialiseringsaftalen, hver for sig, men aftaler fælles distribution eller overlader distributionen til en tredjepart på et eksklusivt eller ikke-eksklusivt grundlag i forbindelse med en fælles produktionsaftale, forudsat at denne tredjepart ikke er en konkurrerende virksomhed.

Artikel 4

Markedsandelstærskel

Fritagelsen efter artikel 1 finder anvendelse på betingelse af, at de deltagende virksomheder tilsammen ikke har en markedsandel, der overstiger 20 % af det relevante marked.

Artikel 5

Aftaler udelukket fra fritagelse

1. Fritagelsen efter artikel 1 gælder ikke for aftaler, der direkte eller indirekte, alene eller kombineret med andre faktorer, som parterne har afgørende indflydelse på, har til formål at:

- a) fastsætte priser for salg af produkterne til tredjemænd
- b) begrænse produktion eller salg
- c) opdele markeder eller kunder.

2. Stk. 1 finder ikke anvendelse på:

- a) bestemmelser om den aftalte mængde produkter i forbindelse med ensidige eller gensidige specialiseringsaftaler eller fastsættelse af kapacitet og produktionsomfang i et produktions-joint venture i forbindelse med fælles produktionsaftaler

- b) en fælles produktionsvirksomheds opstilling af salgsmål og fastsættelse af priser over for sine direkte kunder i forbindelse med artikel 3, litra b).

Artikel 6

Anvendelse af markedsandelstærsklen

1. Ved anvendelsen af den i artikel 4 fastsatte markedsandelstærskel gælder følgende:
  - a) Markedsandelen beregnes på grundlag af omsætningen på markedet; foreligger der ingen oplysninger om en deltagende virksomheds omsætning på markedet, kan dens markedsandel fastlægges skønsmæssigt på grundlag af andre pålidelige markedsoplysninger, herunder de afsatte mængder.
  - b) Markedsandelen beregnes på grundlag af oplysninger vedrørende det foregående kalenderår.
  - c) For virksomheder omhandlet i artikel 2, nr. 3, litra e), fordeles markedsandelen ligeligt mellem hver af de virksomheder, der har de i artikel 2, nr. 3, litra a), nævnte rettigheder og beføjelser.
2. Hvis den i artikel 4 omhandlede markedsandel indledningsvis ikke overstiger 20 %, men efterfølgende overskrider denne grænse, uden dog at overstige 25 %, gælder fritagelsen efter artikel 1 fortsat i to på hinanden følgende kalenderår efter det år, hvor 20 %-grænsen første gang blev overskredet.
3. Hvis den i artikel 4 omhandlede markedsandel indledningsvis ikke overstiger 20 %, men efterfølgende overstiger 25 %, gælder fritagelsen efter artikel 1 fortsat i et kalenderår efter det år, hvor 25 %-grænsen første gang blev overskredet.
4. Anvendelsen af stk. 2 og 3 kan ikke kombineres med det resultat, at en periode på to kalenderår overskrides.

Denne forordning er bindende i alle enkeltheder og gælder umiddelbart i hver medlemsstat.

Udfærdiget i Bruxelles, den 29. november 2000.

Artikel 7

Tilbagekaldelse

Kommissionen kan i medfør af artikel 7 i forordning (EØF) nr. 2821/71 tilbagekalde en fritagelse efter denne forordning, hvis den i et konkret tilfælde enten på eget initiativ eller på begæring af en medlemsstat eller en fysisk eller juridisk person, der kan påberåbe sig en berettiget interesse, konstaterer, at en aftale, som er omfattet af fritagelsen efter artikel 1, alligevel har virkninger, som er uforenelige med betingelserne i traktatens artikel 81, stk. 3, og navnlig når

- a) aftalen ikke giver nævneværdige resultater i form af rationaliseringer, eller forbrugerne ikke sikres en rimelig andel af de ved aftalen opnåede fordele
- b) de produkter, der er genstand for specialiseringen, ikke på hele fællesmarkedet eller en væsentlig del heraf er udsat for effektiv konkurrence fra identiske produkter eller produkter, som på grund af deres egenskaber, pris og anvendelsesformål af brugerne anses for at svare dertil.

Artikel 8

Overgangsperiode

I perioden fra 1. januar 2001 til 30. juni 2002 finder forbuddet i traktatens artikel 81, stk. 1, ikke anvendelse på aftaler, der allerede var i kraft den 31. december 2000, som ikke opfylder betingelserne for fritagelse efter denne forordning, men som opfylder betingelserne for fritagelse efter forordning (EØF) nr. 417/85.

Artikel 9

Gyldighed

Denne forordning træder i kraft den 1. januar 2001.

Den udløber den 31. december 2010.

På Kommissionens vegne

Mario MONTI

Medlem af Kommissionen